

ACTIV

pagină de promovare
a implicării în viața comunității

editată de Asociația Presei Independente (API)

EXEMPLE DE IMPLICARE în soluționarea problemelor comunității

Consultările publice pun autoritățile la treabă

DE MAI BINE DE UN AN, APROAPE ÎN FIECARE LUNĂ, AUTORITĂȚILE PUBLICE DIN MĂGDĂCEȘTI, raionul Criuleni, convoacă întâlniri cu locuitorii din diferite regiuni ale satului pentru a discuta despre planurile de amenajare a localității. Reprezentanții primăriei și ai consiliului local spun că, datorită acestor întâlniri periodice cu sătenii, au realizat mai multe lucruri utile pentru comunitate.

La începutul lunii august, au fost invitați la sfat cu autoritățile locuitorii străzilor Ion Creangă, Ion Soltuz și Maria Cebotari. Primara Liuba Cojocaru este convinsă că anume această modalitate de consultări separate cu sătenii din diferite regiuni ale satului are efectul scontat. „Organizăm adunări separate, pe străzi, astfel numărul de oameni este mai mic, îi putem asculta pe toți și notăm toate inițiativele de amenajare a localității”, spune primara.

La întâlnirea din august, localnicii au pus în discuție două probleme importante: amenajarea și iluminarea străzilor. „Străzile trebuie iluminate în timpul nopții, fiindcă îți este frică să mergi pe drum”, spune Vasile Mogan, iar Sergiu Enachi le recomandă auto-

rităților ca iluminarea să fie efectuată cu lămpi cu senzori, pentru a economisi banii din bugetul local. Liuba Cojocaru susține că pentru iluminarea tuturor străzilor din sat este nevoie de peste două milioane de lei: „Vom căuta surse financiare din exterior, dar vom apela și la contribuția locuitorilor satului”.

Locuitorii din Măgdăcești au venit și cu propuneri de amenajare a străzilor. Gheorghe Guzun le-a sugerat autorităților să aplice sancțiuni acelor săteni care nu păstrează ordinea publică. „Sunt vecini care au în fața porții sau lângă garduri echipament tehnic uzat, pe care nu-l folosesc de ani de zile: roți de tractoare, remorci defectate etc. Drumul e proprietatea tuturor și ar trebui să fie îngrijit...”, spune bărbatul. Unele femei participante la întâlnire au propus ca fiecare gospodar să sădească pe lângă garduri flori, alții au fost de părere că drumul trebuie să fie liber, să aibă copiii spațiu pentru joacă. Primara a promis că la următoarea ședință a consiliului local va pune în discuție aceste propuneri.

Unele propuneri sunt realizate

Anume sătenii le-au cerut autorităților să renoveze una dintre cele mai vechi fântâni din localitate. Ecaterina Ciobanu povestește că fântâna era într-o stare deplorabilă, însă lucrurile s-au schimbat: „Acum fântâna este mândria satului, iar cei 40 mii de lei cheltuiți pentru reparație nu au fost irosiți în zadar”.

Tot oamenii din sat au insistat să fie construit un cămin cultural, contribuind și cu bani la realizarea acestei inițiative. „Localitatea nu are casă de cultură, iar activitățile culturale aveau loc pe o scenă improvizată lângă primărie. Din mijloacele financiare adunate de la cetățeni, din bugetul raional, dar și din cel local, s-au acumulat 236 mii lei și am făcut acest cămin cultural”, menționează Liuba Cojocaru.

Consultările cu cetățenii - o necesitate în activitatea autorităților

Legea nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional obligă autoritățile locale și centrale să asigure transparența în procesul de elaborare a deciziilor, iar acest proces include mai multe etape, inclusiv informarea și consultarea cetățenilor și a altor părți interesate, examinarea recomandărilor făcute de aceștia.

Iana Spinei, expertă la organizația „Transparency International Moldova”, afirmă că procesul de consultare publică le oferă autorităților marele avantaj de a fi aproape de cetățean. „Dacă propunerile oamenilor sunt luate în considerare, total sau parțial, sătenii capătă o mai mare încredere în primărie și consiliul local. În plus, cu cât informația este mai accesibilă, cu atât perceperea de corupție a autorităților este mai mică, iar oamenii nu pun la îndoială corectitudinea gestionării banilor publici. Astfel, transparența trebuie să fie regula de aur în activitatea administrației publice”, remarcă Iana Spinei.

LILIA ZAHARIA

- Vrei să semnalezi cazuri de utilizare incorectă a banilor publici de către autoritățile locale?
- Ai întrebări despre transparența în procesul decizional?

Telefonează la
0800 88808

„Linia verde” pentru transparența procesului decizional, cu apel gratuit

- Vrei să ne informezi despre practicile (bune sau proaste) de adoptare a deciziilor și gestionare a banilor publici în satul, comuna sau orașul tău?

Experții îți vor răspunde la întrebări, iar jurnaliștii de investigație vor verifica semnalele de gestionare frauduloasă a banilor publici.

CERE SOCOTEALĂ pentru banii publici!

Primarul și-a acordat un premiu și a fost dat în judecată

LA „LINIA VERDE” CU APEL GRATUIT 080088808, lansată de Asociația Presei Independente (API), sună oameni care semnalează cazuri de utilizare incorectă, în opinia lor, a banilor publici de către autoritățile locale. Un cetățean din satul Boșcana, raionul Criuleni, ne-a sesizat că primarul localității și-a fi acordat, printr-o dispoziție semnată tot de el, un premiu în sumă de opt mii de lei. Primarul confirmă acordarea premiului, însă precizează că banii au fost folosiți pentru reparația cazangeriei. Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat l-a acuzat pe primar în judecată, acuzându-l că a încălcat Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

La 14 decembrie 2011, primarul satului Boșcana Anatolie Vântu a emis o dispoziție prin care își aloca un premiu în sumă de opt mii de lei. Mai mulți consilieri locali, dar și săteni din Boșcana sunt nemulțumiți de această decizie. Localnicul Mihai Mândru este indignat și afirmă că opt mii de lei este o sumă prea mare pentru numai cinci luni de activitate: „Primarul a fost ales în funcție în luna iulie 2011, iar în decembrie deja și-a acordat acest premiu. E o sumă mare, din banii noștri, ai tuturor locuitorilor. Dacă pentru nici jumătate de an de activitate a luat opt mii de lei, pentru întregul mandat oare câți bani își va da?”.

Consilierul local Victor Hâncu afirmă că această intenție a primarului nu a fost discutată în cadrul ședințelor consiliului local. „Despre conținutul acestei dispoziții am aflat ulterior de la unii angajați ai primăriei. Abia după ce a fost întrebare dacă este adevărat ce se vorbește în sat, primarul a venit cu o explicație la ședința consiliului local”, povestește consilierul.

Apeductul din Purcari în vizorul Curții de Conturi

ÎN ANUL 2010, PRIMĂRIA DIN PURCARI, raionul Ștefan Vodă, a executat lucrări de construcție a apeductului din localitate. Curtea de Conturi a verificat corectitudinea utilizării banilor publici pentru aceste lucrări și a constatat mai multe nereguli.

Potrivi Raportului de audit al Curții de Conturi*, lucrările de construcție a apeductului din Purcari au început cu un deviz de cheltuieli aproximativ, elaborat de persoane care nu aveau licență pentru acest gen de activitate, iar în funcția de președinte al Agenției de implementare a proiectului „Lucrări de construcție a sistemului de aprovizionare cu apă potabilă și canalizarea apelor din Purcari”, prin intermediul căreia au fost valorificați banii publici și cei donați de organizațiile internaționale, a fost numită... dereticătoarea primăriei.

Sergiu Boiștean, actualul primar al satului Purcari, nu poate spune nimic despre această situație, motivând că în acea perioadă funcția de primar era deținută de altă persoană. Fostul primar Anatol Nicu afirmă că doamna care a fost numită președintă a Agenției de implementare a proiectului nu era atunci angajată primăriei. „Ne

Primarul: „Premiul a fost folosit în scopuri publice”

La rândul său, primarul Anatolie Vântu confirmă că și-a atribuit opt mii de lei ca premiu, însă insistă că acești bani nu au fost folosiți de el. „Premiul doar a fost scris pe numele meu, dar nu în beneficiul meu, banii au fost utilizați exclusiv în scopuri publice. La începutul sezonului rece, cazangeria grădiniței s-a defectat, iar specialistul pe care l-am găsit ca s-o repare avea nevoie de bani lichizi. Conform regulilor, pentru ca banii să fie luați din contul bugetului local, trebuia să completez mai multe documente, însă acest lucru necesita timp, iar copiii stăteau în frig. Ca să urgentez lucrurile, am emis o dispoziție de a-mi acorda opt mii de lei ca premiu din economiile bugetului local, bani din care a și fost reparată cazangeria”.

pentru conducătorii unităților bugetare nu poate depăși 50% din salariul de bază lunar, însă premiul primarului a constituit aproape două salarii lunare”. Reprezentanta Cămarilor de Stat povestește că primarul a venit în instanță cu mai multe acte care ar justifica, în opinia lui, utilizarea în interes public a sumei respective. „Aceste acte nu sunt decât niște note explicative în care primarul relatează că banii, care formal erau atribuiți ca premiu pentru el, ar fi fost utilizați la repararea cazangeriei grădiniței din localitate; dar și la cumpărarea unor rame pentru fotografiile primarilor precedenți, afișate în primărie; pentru alte rechizite de birou, procurarea cărora de altfel este prevăzută anual în bugetul local”, spune Olesca Nistor.

Mihai Roșcovan, expert independent în administrația pu-

Legea nr. 355 din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, art. 33:

“(1) Indicii, mărimile și termenele de premiare a conducătorilor unităților bugetare se stabilesc de către organul de conducere ierarhic superior. Mărimea maximă a premiilor pentru conducători nu poate depăși 50% din salariul de bază lunar, ținându-se cont de majorările, sporurile și suplimentele stabilite în conformitate cu legislația.”

Cere socoteală pentru banii publici!

susține primarul. Anatolie Vântu mai relatează că ulterior a justificat prin acte cheltuirea acestei sume de bani în fața consilierilor locali.

Premiul primarului este caz de judecată

Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat l-a acționat pe Anatolie Vântu în judecată, argumentând că primarul nu este în drept să-și acorde ca premiu o sumă atât de mare. Jurista Olesca Nistor menționează că primarul nu a utilizat corect banii publici, de aceea trebuie să-i întoarcă înapoi: „În lege este specificat că mărimea maximă a premiilor

blică locală, spune că primarul de Boșcana avea obligația să discute problema reparației cazangeriei la ședința consiliului local. „Chiar dacă avea intenții bune, primarul nu a procedat corect. Putea să recurgă la alte modalități de a remunera specialistul care a reparat cazangeria, de exemplu, să încheie un contract de prestări servicii. În orice caz, consiliul local trebuia să adopte o decizie de alocare a acestei sume de bani. Dacă cazul este în proces de judecată, urmează ca organele de drept să stabilească dacă a fost sau nu o fraudă pe banii publici”, conchide expertul.

trebuia o persoană activă din localitate care ar putea să-i convingă pe săteni să dea bani pentru lucrările de construcție și am ales-o pe ea”, explică fostul primar.

Valentina Banari, dereticătoarea primăriei, spune că fostul primar i-a solicitat să meargă de la poartă la poartă să-i convingă pe oameni să contribuie cu câte 2000 de lei pentru realizarea aceluși proiect. „N-am primit nici un ban de la primărie pentru munca de atunci și nu înțeleg de ce am fost interogată de Curtea de Conturi”, se indignează femeia.

Un deviz aproximativ de cheltuieli aproximative

Curtea de Conturi a stabilit că primăria Purcari ar fi executat lucrări de construcție a apeductului, în sumă totală de 1,8 milioane lei, fără să aibă un deviz de cheltuieli elaborat conform legii. Angela Frunze, responsabilă de desfășurarea misiunii de audit în raionul Ștefan Vodă, spune că lucrările au început cu un simplu proiect al devizului de cheltuieli, elaborat de Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri a Consiliului raional, care nici nu dispune de licență pentru elaborarea unor asemenea documente. „Secția respectivă și-a asumat neregulamentară sarcini care nu

intră în competența ei. Devizul de cheltuieli trebuia elaborat de o instituție specializată, cu atât mai mult cu cât „în joc” erau atât bani publici, cât și mijloace financiare obținute din proiecte”, spune Angela Frunze. Pentru construcția sistemului de aprovizionare cu apă din satul Purcari au fost utilizate surse din Fondul de Investiții Sociale din Moldova, din bugetul local și din contribuțiile sătenilor. O parte din suma necesară a fost donată de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Anton Barcari, șeful Secției construcții, gospodărie comunală și drumuri a Consiliului raional Ștefan Vodă, recunoaște că sumele de bani planificate pentru aceste lucrări au fost calculate estimativ, însă argumentează că „lucrările trebuiau începute, în caz contrar se pierdeau banii câștigați din proiecte”.

Abaterile constatate de Curtea de Conturi sunt analizate de Inspecția de Stat în Construcții. Constantin Mitrea, reprezentantul acestei instituții, ne-a declarat că la moment nu poate spune care este gravitatea neregulilor depistate, deoarece investigațiile sunt în derulare.

LILIA ZAHARIA

*Raportul poate fi găsit pe pagina web a Curții de Conturi: <http://www.ccrm.md/hotarireview.php?idh=92&lr=0>